

Проф. др Желимир Кешетовић
Проф. др Дане Субошић

Приказ књиге „Безбедност у ванредним ситуацијама”,
аутора др Драгана Млађана

DOI: 10.5937/zurbezkrim2101077K	COBISS.RS-ID 134947329	УДК 351.74/.76((497.11)(048.83)
---------------------------------	------------------------	---------------------------------

У издању Криминалистичко-полицијског универзитета у Београду изашла је из штампе књига, односно, уџбеник са значајним обележјима научне монографије под насловом Безбедност у ванредним ситуацијама проф. др Драгана Млађана. Књига је написана на 527 страница. Поред увода у коме се обрађује безбедност у ванредним ситуацијама као наставно-научна дисциплина и обавезни наставни предмет који се изучава на трећој години Криминалистичко-полицијског универзитета, књига је структурисана у девет поглавља:

1. Одређења и класификације основних појмова значајних за ванредне ситуације
2. Опасност, повредивост, ризик и последице ванредних ситуација
3. Организација система за смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама
4. Смањење ризика настанка и ублажавање (превенција) последица ванредних ситуација
5. Припремљеност субјеката система за смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама
6. Заштита становништва у ванредним ситуацијама
7. Одговор на настале ванредне ситуације
8. Опоравак од последица ванредних ситуација
9. Међународна сарадња у ванредним ситуацијама

Професор др Драган Млађан је још у свом истоименом уџбенику из 2014, на целовит и свеобухватан начин успео да синтетизује и студентима (али и научној и стручној јавности) приближи ову веома широку, разуђену, сложену, комплексну и изразито мултидисциплинарну област која се у друштву ризика стално мења. Од издања овог уџбеника прошло је безмало шест година, што је у историјском смислу кратак временски период. Међутим, када је реч о управљању катастрофама, у овом периоду десиле су се, и глобално и локално, значајне промене. Низ криза и катастрофа у свету, катастрофалне поплаве 2014. и 2016. у Србији, неколико ванредних ситуација у јединицама локалне самоуправе, закључно са глобалном пандемијом

COVID 19, која је из темеља потресла и озбиљно довела у питање постојеће теоријске парадигме, ставиле су на тест националне и супранационалне системе за управљање кризама и катастрофама, методе и механизме кризног управљања, (не)способност кризних менаџера, приоритете и вредности на којима почива савремена цивилизација, наметнули су, *volens - nolens*, потребу темељитог преиспитивања основних поставки и принципа кризног менаџмента. Све озбиљне државе су предвиђале опасност од глобалне пандемије, али, ниједна нија била спремна. Политичари стално истичу значај припрема и превенције, али руковођени принципима „новог јавног менаџмента” који пропагира да се „уради више са мање” (*to do more with less*), не одвајају средства у буџетима за превенцију и припреме. Актуелна ситуација доводи до мноштва радова, али мало рационалних и применљивих решења. У оваквом окружењу и околностима излази ова књига која и студентима и практичарима може корисно послужити у припремама и управљању ванредним ситуацијама.

Обухват ове књиге је веома широк и чини се да би свако од поглавља могло да буде предмет посебне монографије. Веома умешно, професор Млађан се код сваке од тема држао „средњег домета”. Није био штур и кратак у стилу лексикона или енциклопедије, а није отишао у ширину и превише екстензивно елаборирање проблема, што није било нимало лако. Како код тема код којих је „на свом терену” и које га вуку да иде до детаља, тако и код оних које су му мање блиске, тако да тражи додатне изворе да надогради основне информације, аутор је успео да нађе меру у садржају и обиму обрађеног градива. Цео материјал је веома добро систематизован, у мери у којој је то било могуће. Проблеми су приказани сликовито, очигледно, све је поткрепљено бројним подацима, табелама, сликама, мапама, графиконима и статистичким подацима. У обради материје, аутор је консултовао велики број релевантних домаћих и страних извора. Одсуство сујете, осећај одговорности и стваралачки немир навели су га да се консултује са колегама и експертима за поједине области, будући да је немогуће да појединац добро познаје тако широку лепезу феномена. Све је то резултирало веома вредним рукописом који ће постати незаобилазна литература за свакога ко се бави кризама, катастрофама и ванредним ситуацијама.

Иако се у основи заснива на претходно објављеној књизи и из ње преузима оно што је неупитно и даље важеће, овде је ипак реч о новој књизи у којој је аутор извршио темељиту ресистематизацију материје, усклађивање чисто теоријских поглавља са најновијим истраживањима, промишљањима и приступима најрелевантнијих светских аутора. Такође, укључена су и најновија нормативна решења (пре свега, Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама) и системски документи (Национална процена ризика од катастрофа). Текст је обогаћен бројним примерима, сликама, алатима и прорачунима што студентима омогућава лакше резумавање, а практичарима лакшу примену алата кризног управљања. Књига је писана разумљиво, јасним језиком и адекватним стилем, али не на уштрб

академске коректности захваљујући којој је изложен низ релевантних научних и стручних информација које су систематизоване, уопштене и повезане у компактну целину што даје солидну основу за будућа истраживања.

Књига „Безбедност у ванредним ситуацијама” проф. др Драгана Млађана, поред академских, задовољава и све педагошке стандарде и критеријуме који се траже од универзитетског уџбеника. Поред тога, књига има и неспорну практичну вредност и послужиће практичарима не само у Сектору за ванредне ситуације и Министарству унутрашњих послова уопште већ и другим службама за хитно реаговање и организацијама које дају допринос у различитим врстама криза и катастрофа (Црвени крст, Горска служба спасавања и друго). Сигурно је да се ради о књизи коју студенти неће бацити кад положи испит, већ ће јој се током каријере често враћати. Уколико буду радили у области ванредних ситуација, неће је ни склањати са својих радних столова.